
Dato:	Sagsnummer:	Sagsbehandler:	Afdeling:
07-06-2022	21/7501	Tommy Sauer Pedersen	Budget og Analyse

Overordnet nøgletalsanalyse baseret på ECO-nøgletal fra VIVE.

Der er lavet en overordnet nøgletalsanalyse på baggrund af regnskabstallene for 2021 og budgettallene for 2022. Analysen udgangspunkt i ECO-nøgletal fra VIVE, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, med ressourceforbrug på 19 udgiftsområder.

Analysen viser, at især ældreområdet er billigere i Syddjurs Kommune. Nettoudgifter til børnepasning og vejvæsen er også lave i forhold til sammenligningskommunerne. Syddjurs Kommunes udfordringer består især af relativt høje udgifter til kontante ydelser.

Der kan være konteringsmæssige forklaringer på nogle af forskellene, f.eks. mellem tilbud til ældre og genoptræningsområdet. Kontering mellem drift og anlæg kan også betyde noget. Både regnskabstal og budgettal er valgt til analysen, fordi det ikke kan anbefales kun at se på budgettal. I regnskabstallene ser man det, der rent faktisk endte med at blive afholdt på de forskellige konti. Dem der har bogført, har konkret taget stilling til konteringen ud fra konteringsreglerne, og ikke udmøntede puljer og overførsler mellem årene er enten udkonterede eller overførte, så kun det faktiske forbrug står tilbage.

For alle analyser er der usikkerhedsmomenter og forudsætninger der gør, at man skal være varsom med at lave alt for skarpe konklusioner på de konkrete tal.

Overordnet beregning

Der er i Tabel 1 beregnet, hvor meget der er at spare (plusbeløb), hvis udgifterne for Syddjurs Kommune svarer til sammenlignelige kommuner. Hvis man i Syddjurs Kommune bruger mindre fremkommer et minusbeløb, som i princippet er det man sparer i Syddjurs Kommune i forhold til, hvis man brugte det samme som i sammenligningskommunerne. Beregningen er lavet i årets priser.

I beregningen korrigeres der for den procentuelle forskel i udgiftsbehovet inden for sammenligningsgruppen. Det er gjort ved at forhøje nøgletallet for sammenligningskommunerne med den procent, som Syddjurs Kommunes udgiftsbehov afviger fra gennemsnittet. Det kan på enkelte områder give en forskel i nøgletallene i tabellen i forhold til de grafer der er sidst i notatet.

Forskellen er især synlig på børn og unge med særlige behov og førtidspensioner, hvor Syddjurs Kommunes udgiftsbehov er henholdsvis 11 og 14 procent større end gennemsnittet i sammenligningsgruppen. Det reducerer kommunens budgetterede merudgift i 2022 i forhold til sammenligningsgruppen med henholdsvis cirka 12 og 26 mio. kr.

Helt overordnet viser beregningen, at Syddjurs Kommunes drift ud fra den brugte beregningsmetode skulle have brugt 10,0 mio. kr. mere i regnskab 2021, hvis udgiften skulle have været den samme som i sammenlignelige kommuner. Det beløb er ændret til 22,9 mio. kr. i budget 2022. Medvirkende til ændringen er især lavere budgetter på ældreområdet.

Andre kommuner har i 2022 budgetlagt med en del serviceudgifter i uspecificerede lønpuljer og generelle puljer, som tælles med, da de potentielt kan fordeles til udgifter i regnskabet for 2022.

Tabel 1. Forskelle mellem Syddjurs Kommune og sammenlignelige kommuner.

Område	Forskel 2021 kr. pr. indbygger	Regnskab 2021, mio. kr.	Forskel 2022 kr. pr. indbygger	Budget 2022, mio. kr.
Administration mv. kr. pr. indb. (ekskl. puljer)	182	7,8	-15	-0,7
Tjenestemandspensioner, kr. pr. indbygger	-199	-8,6	-184	-8,0
Barselspulje og generelle reserver kr. pr. indb.	-201	-8,7	-335	-14,6
Redningsberedskab kr. pr. indbygger	-8	-0,3	-8	-0,4
Børn/unge med særlige behov, kr.pr. 0-22 årig	1.683	17,7	1.155	12,3
Folkeskolen, kr. pr. 6-16 årig	-2.635	-14,4	-169	-0,9
Børnepasning, kr. pr. 0-5 årig	-2.402	-6,1	-2.718	-7,4
Sundhedsvæsen, genoptræning og forebyggelse. kr.pr. indbygger	-192	-8,3	75	3,3
Sundhedspleje og tandpleje, kr. pr. 0-17 årig	351	3,0	275	2,4
Tilbud til ældre, kr. pr 67+ årig	-3.422	-33,9	-6.243	-63,5
Voksne med særlige behov, kr. pr. 18-66 årig	148	3,7	694	17,2
Vejvæsen kr. pr. indbygger	-13	-0,6	-164	-7,1
Natur- og miljø kr. pr. indbygger	32	1,4	54	2,4
Fritid, biblioteksvæsen, kultur mv. kr. pr. indb.	108	4,7	-77	-3,4
Driftsudgifter eksklusive kontante ydelser m.v.		-42,5		-68,5
Tilbud til udlændinge (nettodrift) kr. pr. 18-66 årig	19	0,5	-114	-2,8
Kontanthjælp og arbejdsmarkedsforanstaltninger kr. pr. 17-66 årig	-79	-2,0	162	4,1
Sygedagpenge kr. pr. 17-66 årig	194	4,9	604	15,3
Førtidspensioner kr. pr. 17-66 årig	325	8,2	422	10,7
Forsikrede ledige kr. pr. 17-66 årig	435	15,4	638	16,2
Revalidering og løntilskud mv. pr.17-66 årig	218	5,5	85	2,1
Kontante ydelser og beskæftigelse m.v.		32,4		45,6
Samlede driftsudgifter		-10,0		-22,9

Fælles for regnskab 2021 og budget 2022 er, at merudgifterne især opstår på områder, hvor det traditionelt er vanskeligt at styre udviklingen, fordi udgifterne er lovbundne kontante ydelser. Her bruges der i Syddjurs Kommune cirka 32,4 mio. kr. mere i regnskab 2021 end i sammenlignelige kommuner. I budget 2021 er det 45,6 mio. kr.

På de udgifter der bedre kan styres, ligger Syddjurs Kommune under niveauet i andre kommuner. I regnskab 2021 er udgiften 42,5 mio. kr. lavere. I budget 2022 er forskellen på 68,5 mio. kr. i mindre udgift.

Folkeskoleområdet

Det overordnede nøgletal for skoleområdet indeholder nogle forskelle mellem forskellige typer udgifter. Som det ses i opsplitningen på delkomponenter herunder, så budgetteres der i Syddjurs Kommune med mere på skoler, specialundervisning og ungdomsskoler end i sammenlignelige kommuner, mens budgetterne til idrætsfaciliteter og pasning, herunder skolefritidsordninger er lavere.

Forskellen på idrætsfaciliteter kan skyldes konteringsmæssige forhold, hvor der kan være tilsvarende udgifter i Syddjurs Kommune som konteres på folkeskoleområdet eller andre steder. Bemærk at tallene i tabel 2 ikke kan lægges direkte sammen, da der tages udgangspunkt i forskellige demografigrupper.

Tabel 2 Forskelle mellem Syddjurs Kommune og sammenlignelige kommuner på folkeskoleområdet.

Område	Forskel 2021 kr. pr. aldersgruppe	Regnskab 2021, Mio. kr.	Forskel 2022 kr. pr. aldersgruppe	Budget 2022, Mio. kr.
Skoler, specialskoler, elevbefordring m.v. pr. 6-16 årig	-706	-3,9	1.127	6,0
Efterskoler, UU m.v. pr. 14-18 årig	229	0,6	589	1,5
Idrætsfaciliteter pr. 6-16 årig	-1.563	-8,5	-1.501	-8,0
Ungdomsskole, pr. 14-18 årig	2.322	6,1	2.462	6,5
Pasning, SFO m.v. pr. 6-10 årig	-3.938	-9,1	-3.142	-6,9
Folkeskolen kr. pr. 6-16 årig	-2.635	-14,4	-169	-0,9

Note: Sammenligningskommunernes udgift er korrigeret for forskelle i udgiftsbehov som i tabel 1.

Der er meget der tyder på, at skoleområdet især siden 2020 er blevet relativt billigere i forhold til sammenligningskommunerne. 2021 har dog været et specielt år med baggrund i pandemien med Covid-19, så udviklingen skal tages med et vist forbehold.

Administration

På samme måde som for folkeskoleområdet er der også på administrationsområdet forskelle mellem forskellige typer udgifter. Forskelle kan skyldes konteringsmæssige forhold men også konkrete forhold, som den investeringsstrategi der har været på børneområdet, og kommunens geografi med større naturområder end gennemsnitskommunen.

Tabel 3 Forskelle mellem Syddjurs Kommune og sammenlignelige kommuner på administration.

Område	Forskel 2021 kr. pr. indbygger	Regnskab 2021, Mio. kr.	Forskel 2022 kr. pr. indbygger	Budget 2022, Mio. kr.
Sekretariat og forvaltninger	-103	-4,5	-159	-6,9
Fælles IT og telefoni	189	8,2	48	2,1
Jobcentre	-10	-0,4	-152	-6,6
Voksen-, ældre- og handicapområdet	8	0,4	-49	-2,1
Det specialiserede børneområde	66	2,8	70	3,1
Teknik og miljø	36	1,5	25	1,1
Byggesagsbehandling	74	3,2	92	4,0
Byråd m.v.	-79	-3,4	109	4,7
Administration m.v. pr. indbygger	181	7,8	-16	-0,7

Note: Sammenligningskommunernes udgift er korrigeret for forskelle i udgiftsbehov som i tabel 1.

Der blev i budget 2021 indarbejdet en række engangsinvesteringer på IT-området, og da budgettet i 2021 også indeholder afsluttende investeringer i forbindelse med skiftet af økonomi- og lønsystem, så er der i 2021 er nogle engangsudgifter på IT, der kan forklare en stor del af forskellen til sammenligningskommunerne.

Der kan med udgangspunkt i regnskabstallene for 2021 knyttes følgende kommentarer til de forskellige øvrige områder.

- Den centrale myndighedsudøvelse i sekretariat og forvaltninger viser en mindre udgift. Det har dog vist sig, at der har været konteret udgifter til byggesagsbehandling, der burde have været konteret som myndighedsudøvelse, hvilket i praksis bringer forskellen på byggesagsbehandling ned på nul, og reducerer sekretariat og forvaltninger tilsvarende til tæt på nul.

- Der er en højere udgift på teknik og miljø end i sammenligningskommunerne. Der er dog ikke på administrationsområdet korrigeret for udgiftsbehovet på teknik og miljø, der som det eneste område i kommunen er vurderet til at være højt. Det er derfor forventet at der uden denne korrektion er en merudgift.
- Der ser ud til at være en højere udgift på det specialiserede børneområde end i sammenligningskommunerne, og at denne forskel har været der i en årrække. Udgiften skal i en vist omfang ses i sammenhæng med voksen-, ældre- og handicapområdet, men der er ikke tilsvarende mindre udgifter på det område der kan forklare forskellen.

Beskrivelse af ECO nøgletal

ECO-nøgletal forsøger at tage hensyn til kommunernes vilkår. Det sker ved, at man sammenligner kommunens data med en gruppe af kommuner som vurderes at være sammenlignelige. Sammenligningsgrupperne opdeles i forhold til 3 niveauer af udgiftsbehov og 3 niveauer af ressourcenes, så der i alt er 9 grupper.

For ressourcenes sammenholder VIVE kommunens samlede udgiftsbehov i udligningssystemet, med kommunens indtægtsmuligheder fra skatter, tilskud og udligning. Ved indplaceringen i de tre grupper efter ressourcenes er anvendt følgende grænser (indekstal hvor hele landet = 100):

- 33 kommuner har lavt ressourcenes: Under indeks 100
- 29 kommuner har moderat ressourcenes: Indeks 100 – indeks 103,5
- 31 kommuner har højt ressourcenes: Over indeks 103,5
- 5 små ø-kommuner er placeret i deres egen gruppe

Ud fra analysen er ressourcenes i Syddjurs Kommune højt.

For udgiftspreset analyseres udgiften fra område til område i forhold til en række faktorer for at finde frem til, hvilke der har betydning for kommunernes udgifter. Alt efter behovet på området placeres kommunen i den relevante gruppe af sammenlignelige kommuner.

På de fleste kommunale velfærdsområder på nær børnepasning skønnes udgiftspreset ud fra VIVE's analyse at være lavt. Natur og miljøområdet er det eneste område, hvor udgiftspreset skønnes at være højt. Udgiftspreset er middel for administration, redningsberedskab, børnepasning, sygehusudgifter og vejvæsen.

Inden for det enkelte udgiftsområde kan man også bruge den bagvedliggende analyse til at vurdere, hvordan udgiftsbehovet ligger i forhold til sammenligningsgruppens gennemsnit. Denne korrektion inden for gruppen er brugt i beregningen.

Man skal være opmærksom på, at der over årene kan være en udskiftning af de kommuner der sammenlignes med, hvilket kan give forskelle i resultaterne over tid. Der er senest i 2020 beregnet nye sammenligningsgrupper for alle 19 udgiftsområder i ECO-nøgletal på baggrund af regnskabstal i 2019.

Det er ikke alle nettodriftsudgifter der indgår i analysen, da ECO-nøgletal ikke dækker alle områder, og da mindre områder i ECO-nøgletal er udeladt, men af driftsbudgettet på 2,7 mia. kr. i 2021 skønnes kun 90 – 110 mio. kr. ikke at være indeholdt i de medtagne områder.

Ser man på sammenligningskommunerne så skiller især 4 kommuner sig ud som værende gengangere fra område til område. Det er samtidig nogle af de kommuner, der sammenlignes med i andre analyser. Hedensted, Favrskov, Varde og Norddjurs er sammen med Aarhus og Middelfart de kommuner der oftest sammenlignes med i analyser. Viborg kunne være en del af gruppen, men har et noget større indbyggertal.

ECO nøgletal	Udgiftsbehov 2019 brugt i 2021	Antal kommuner i sammenligningsgruppe	Størrelse af gammel sammenligningsgruppe	Hedensted i gruppe	Favrskov i gruppe	Varde i gruppe	Viborg i gruppe	Norddjurs i gruppe
Serviceudgifter	-	15	16	x	x	x		x
Administration mv.	middel	11	18			x		
Redningsberedskab	højt	9	11	x				x
Børn/unge med særlige behov	lavt	8	8	x	x		x	
Folkeskolen	lavt	10	11	x	x		x	
Børnepasning	lavt	9	13					
Sundhedsvæsen, genoptr. og foreb.	middel	15	18			x		x
Sundhedspleje og tandpleje	lavt	8	7	x	x	x	x	
Tilbud til ældre	lavt	12	9	x	x		x	
Voksne med særlige behov	lavt	10	8	x	x	x	x	
Vejvæsen	middel	11	11	x				
Natur- og miljø	højt	8	7		x	x	x	
Fritid, biblioteksvæsen, kultur mv.	lavt	11	12	x	x	x		
Tilbud til udlændinge	middel	15	18					
Kontanthjælp og arb.markedsforans.	lavt	10	7	x	x	x	x	
Sygedagpenge	middel	17	11	x		x		
Førtidspensioner	lavt	5	5	x	x			
Forsikrede ledige	middel	16	9				x	
Revalidering og løntilskud mv.	middel	12	9	x				

Syddjurs Kommune har været kritisk i forhold til, om kriterierne for udgiftsbehov i tilskuds- og udligningssystemet giver et retvisende billede af de uligheder, der skal tages højde for. På samme måde kan det ikke afvises, at der i VIVE's analyser af udgiftsbehovet kan være forhold, hvor de brugte kriterier ikke dækkende belyser situationen i Syddjurs Kommune.

Syddjurs Kommunes udgiftsbehov skønnes generelt lavt bortset fra de områder hvor areal, afstande og særlige demografiske forhold spiller ind. I forhold til tidligere sammenligningsgrupper, så er udgiftsbehovet for sygedagpenge og revalidering ændret fra lavt til middel. Til gengæld er udgiftsbehovet på børnepasning ændret fra middel til lavt.

Grafer med udviklingen

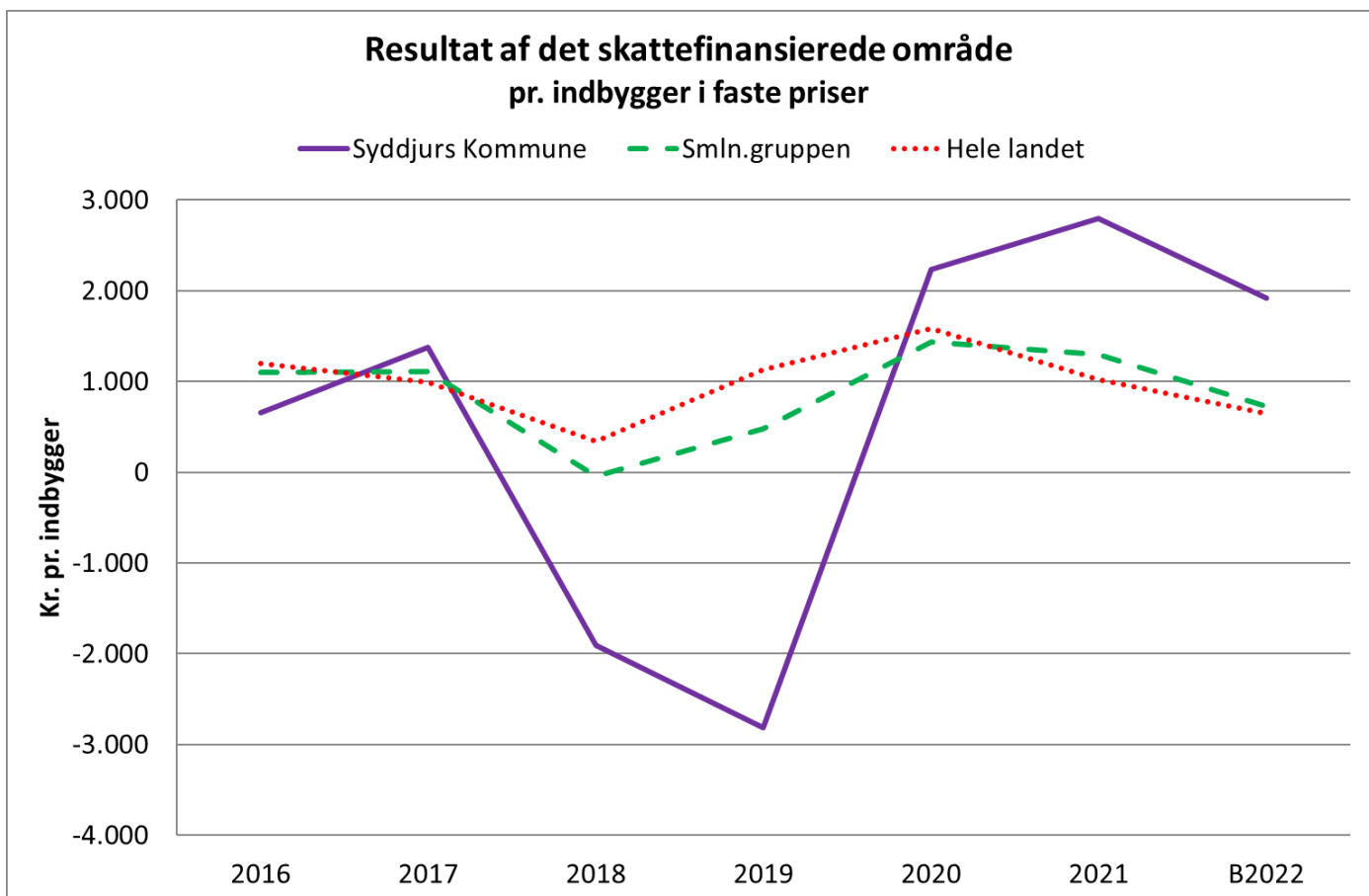
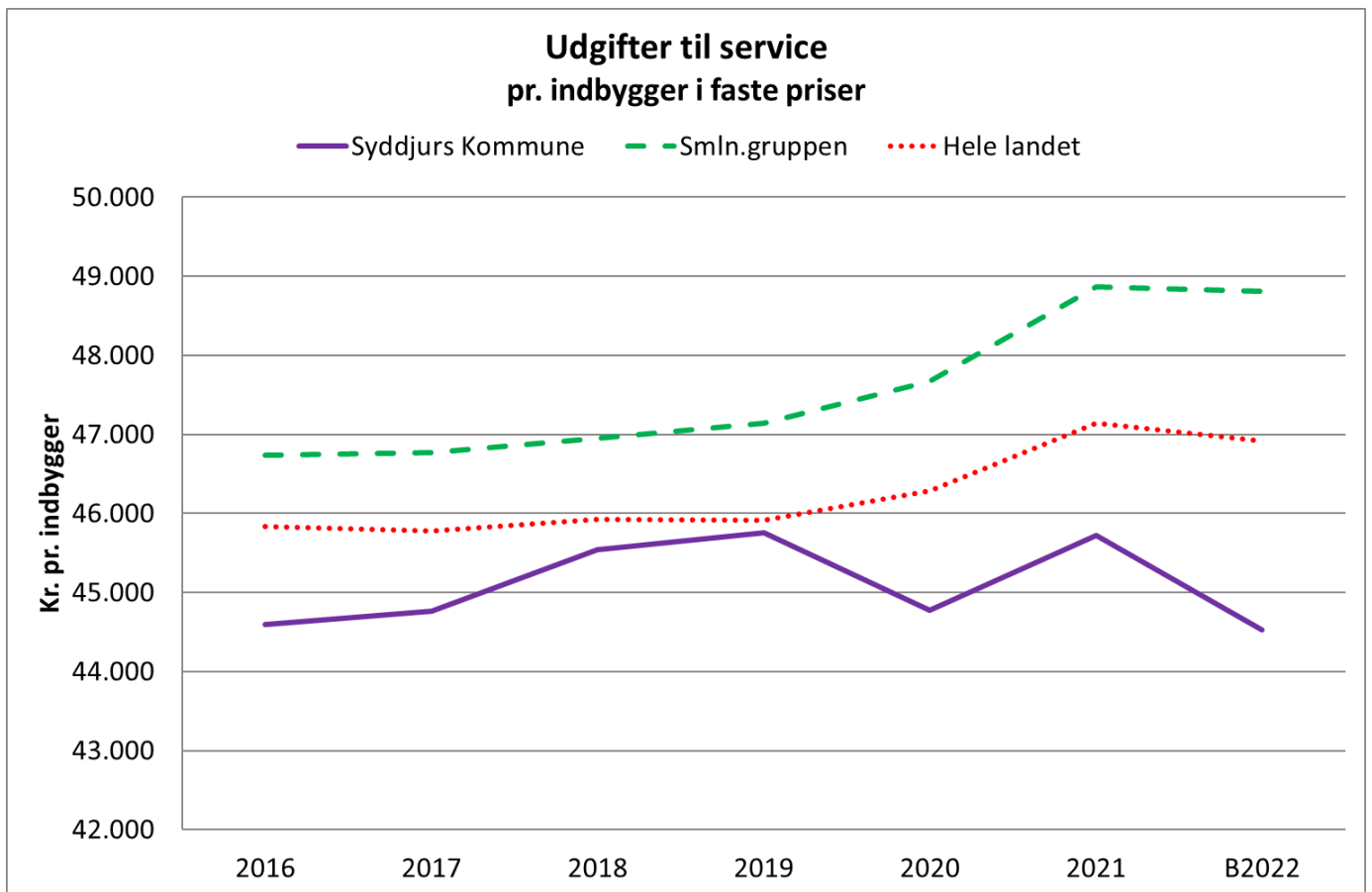
I det følgende vises en række grafer, der er taget fra grafik-modulet i ECO-nøgletal, og viser udviklingen omregnet til fast 2022 PL-niveau. Der er ikke i graferne som i tabellen korrigeret for afvigelser i kommunens udgiftsbehov i forhold til gennemsnittet i gruppen.

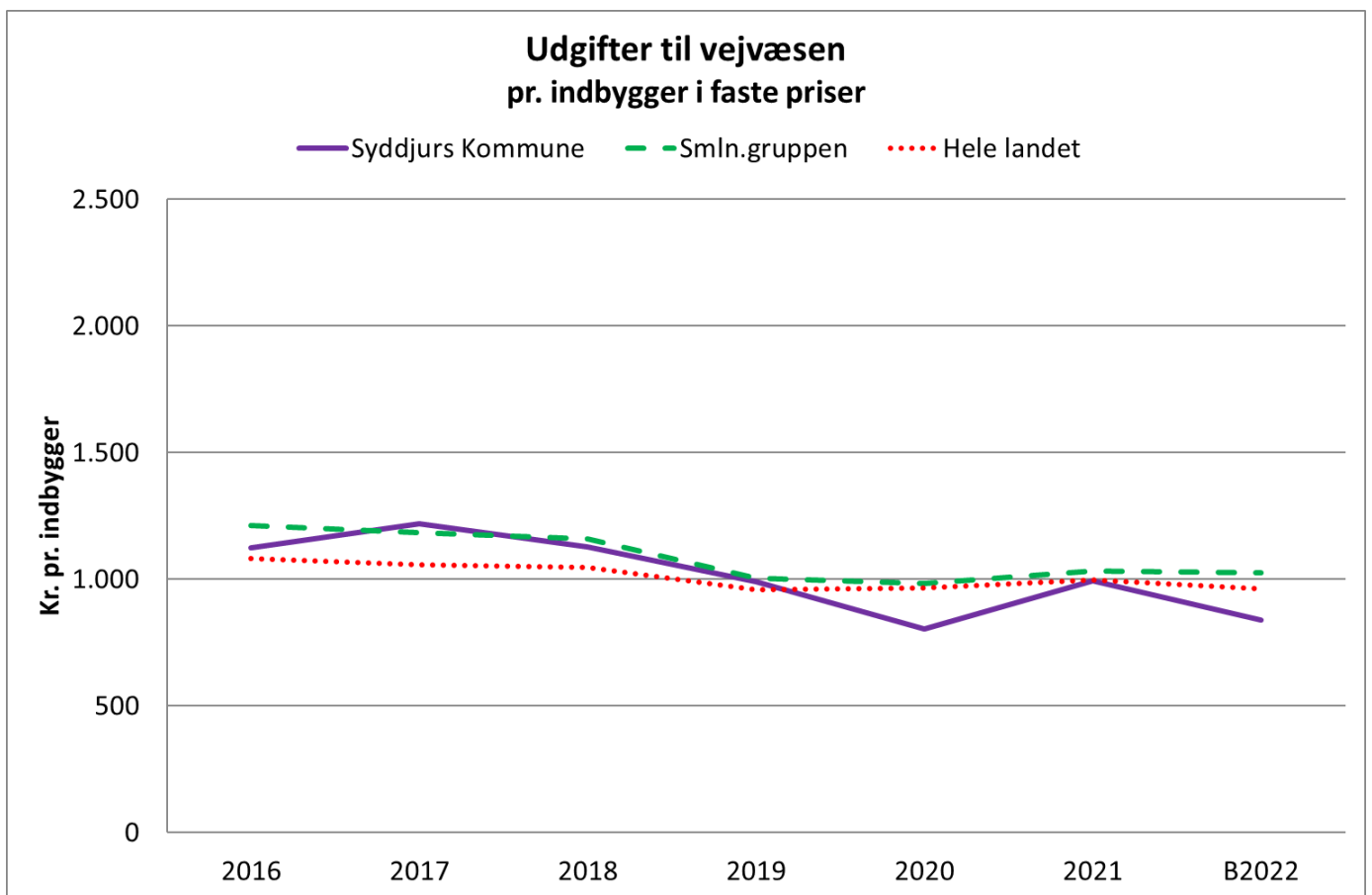
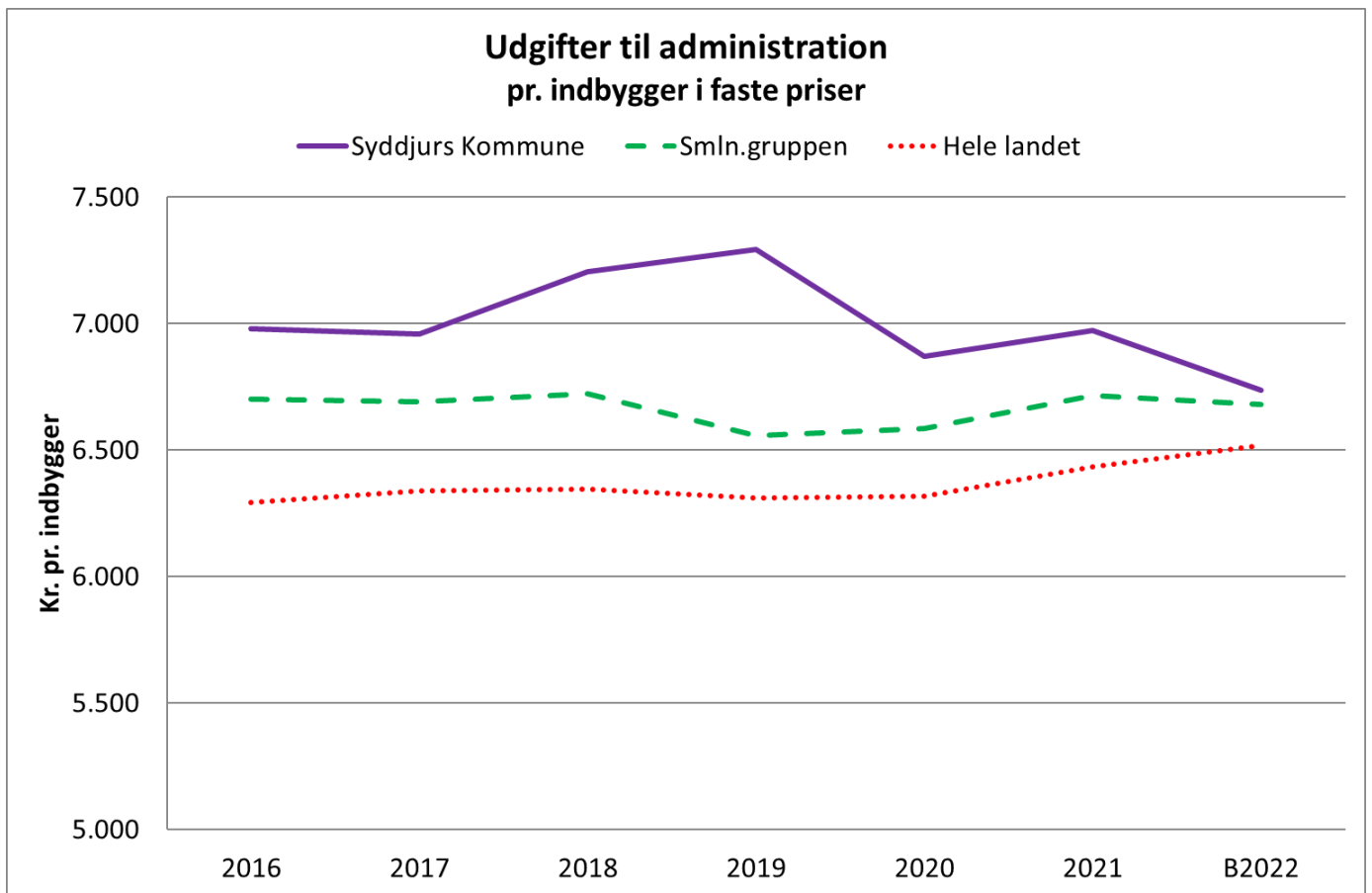
Samlet set for service ses det samme som i tabel 1, at kommunens udgifter, når man ser bort fra overførselsudgifter, ligger lavt i forhold til sammenlignelige kommuner. Grafen kan dog mest bruges som en indikation af forskelle i udviklingen mellem kommuner. Sammenligningsgruppen i netop denne figur er ikke baseret på regressionsanalyser men alene på befolkningstal, hvilket giver et markant anderledes tal for forskellene end i de øvrige tabeller. Det er dog bemærkelsesværdigt, at forskellen til andre kommuner stiger, selv om kommunen i 2021 og 2022 har presset servicerammen sat i økonomiforhandlingerne.

En graf for udviklingen i det skattefinansierede resultat viser, at der i 2021 var en væsentlig genopretning af økonomien efter to år i 2018 og 2019, hvor der har været et træk på kassebeholdningen. Den genopretning kan ses i en række af de efterfølgende grafer for administration, vejvæsen, skoleområdet, voksne med særlige behov og sundhed og forebyggelse.

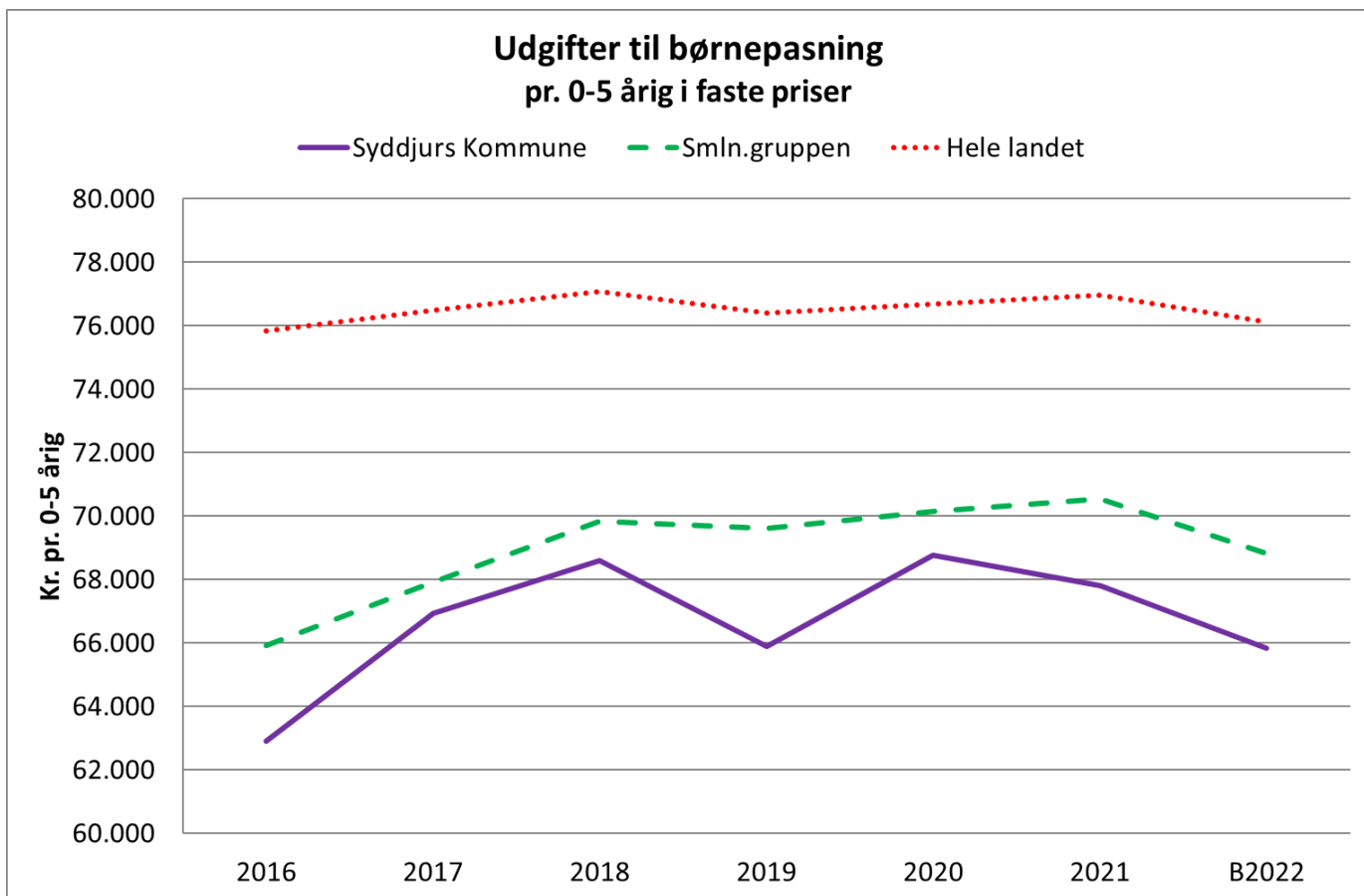
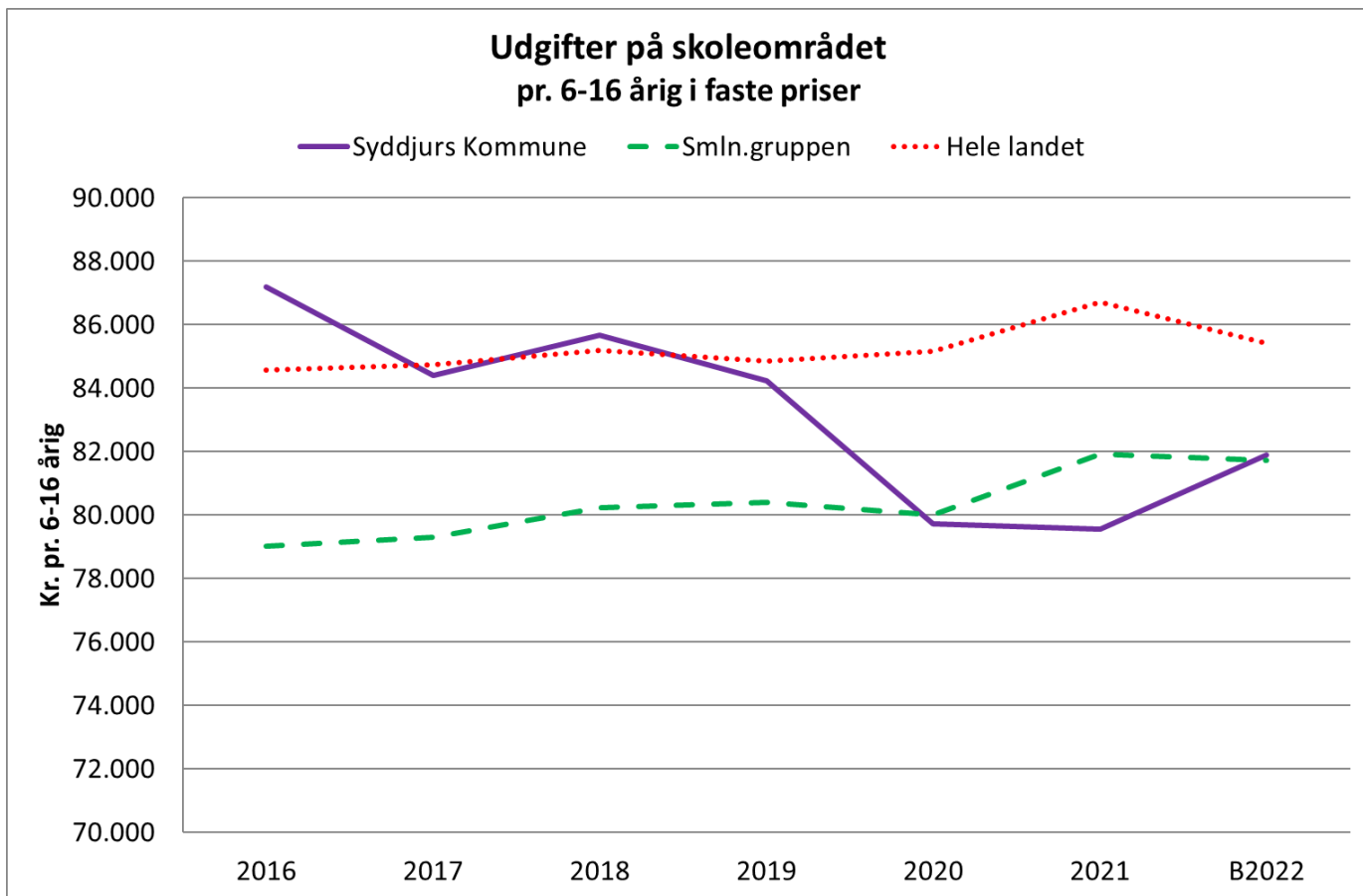
Som det fremgår af grafen med udgifter til administration, falder udgifterne til administration i Syddjurs Kommune til det laveste niveau siden 2015 i budgettet for 2022, og hvis der som i tabel 1 korrigeres for forskelle i udgiftsbehov, vil udgiften være på niveau med sammenligningskommunerne ved budgetoverholdelse. For skoleområdet er budget 2022 også nærmest præcist det der svarer til udgiftsniveauer i de sammenlignelige kommuner.

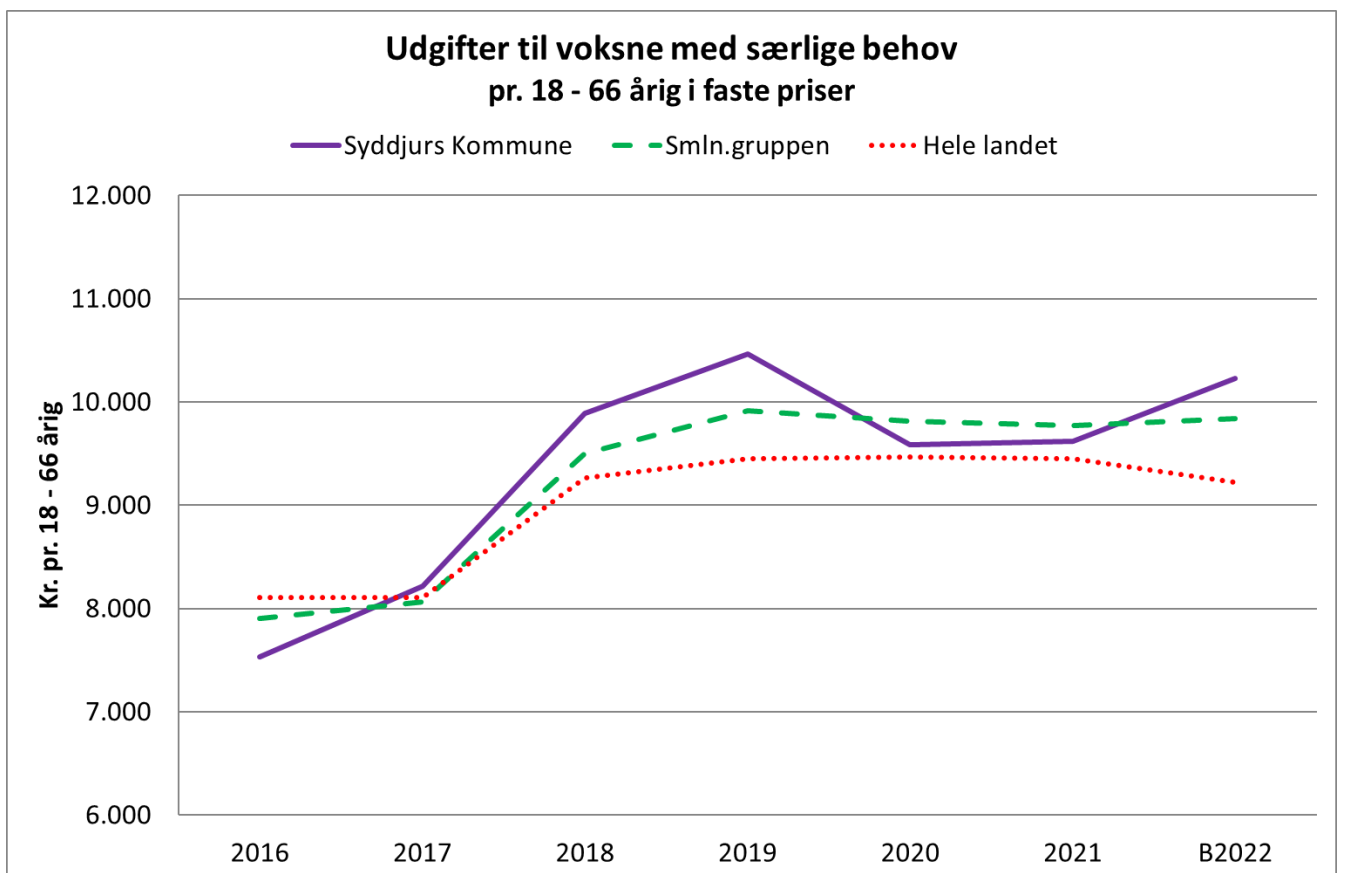
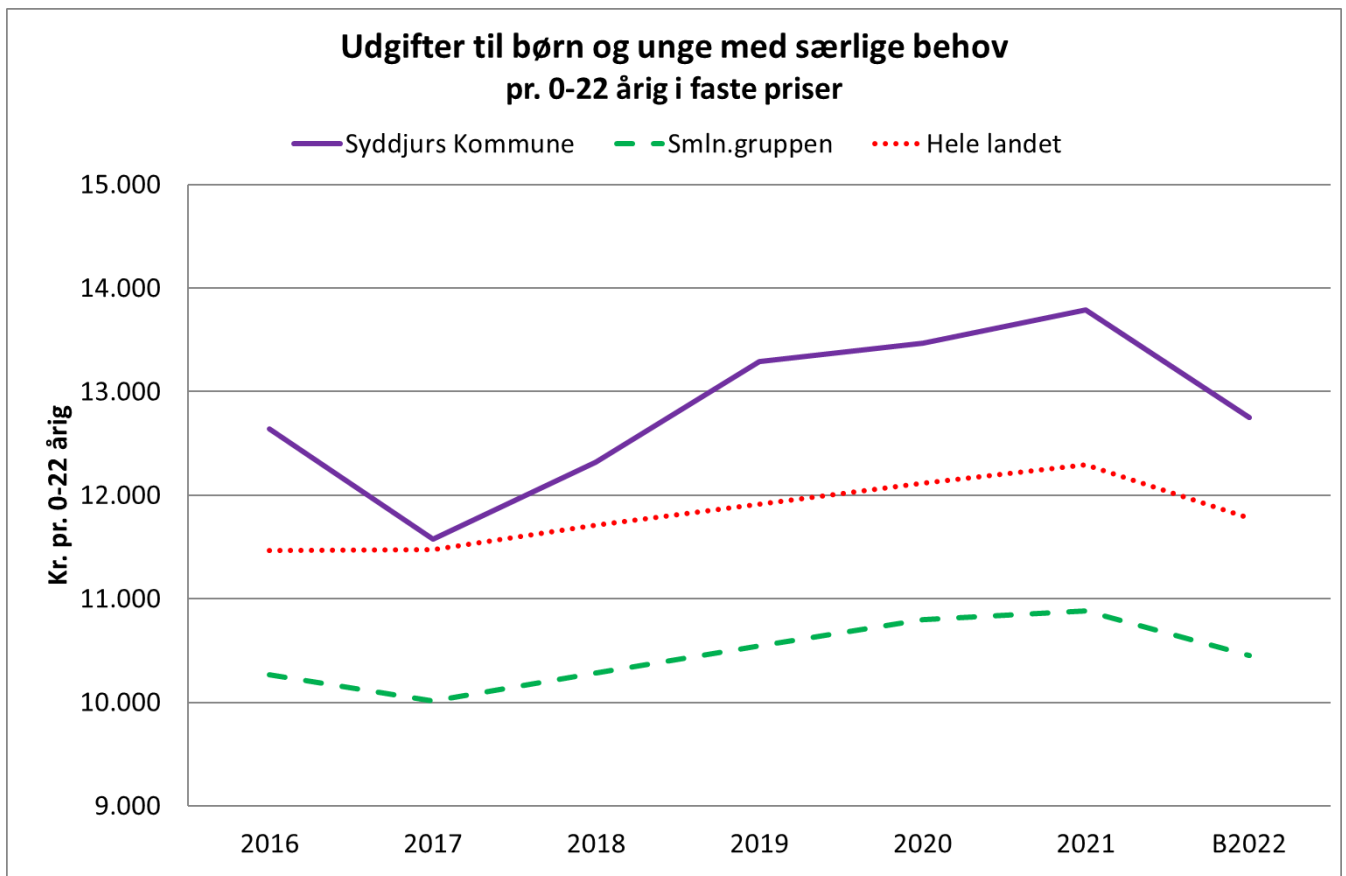
I de sidste to figurer på overførsels- og arbejdsmarkedsområdet ser det ud til, at Syddjurs kommune har en større stigning ind i budget 2022 end den stigning der er lagt ind i sammenligningskommunerne. Der er dels taget højde for et efterslæb der havde vist sig i regnskab 2019, dels korrigeret for statens skøn for effekten af Covid-19 pandemien. Budgettet for 2022 forventes at blive reduceret i forbindelse med en midtvejsregulering af tilskud og udligning.

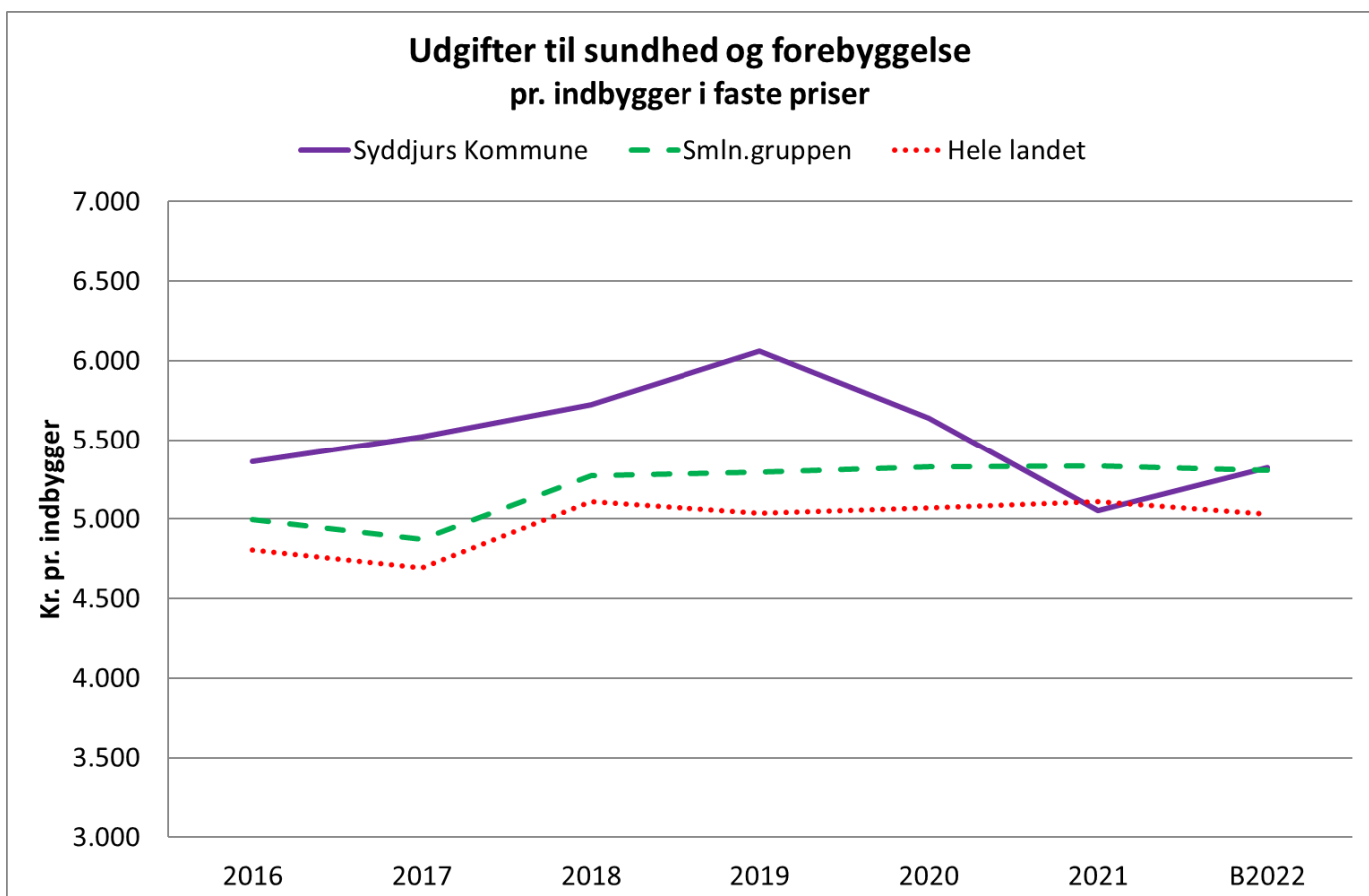
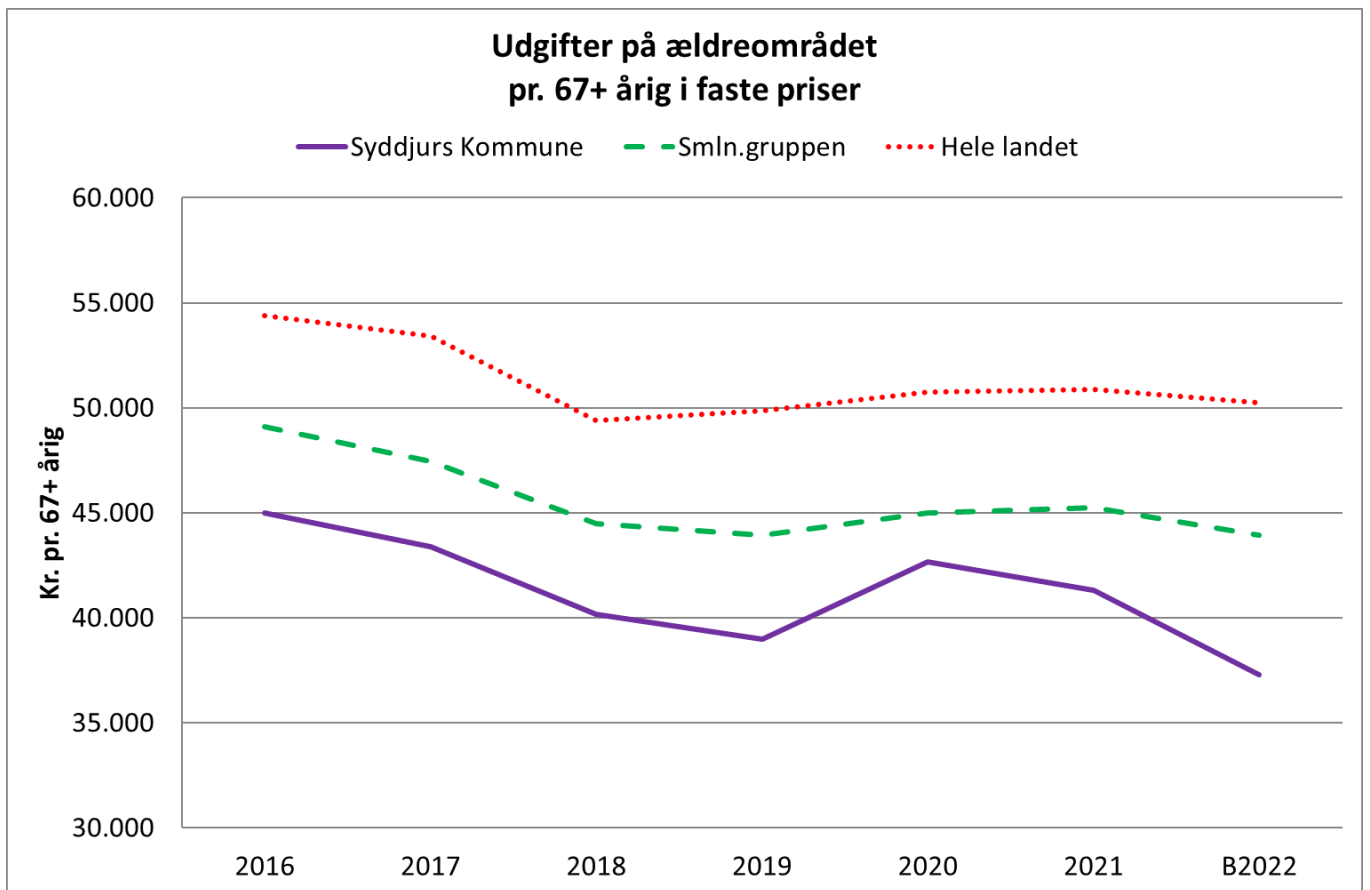

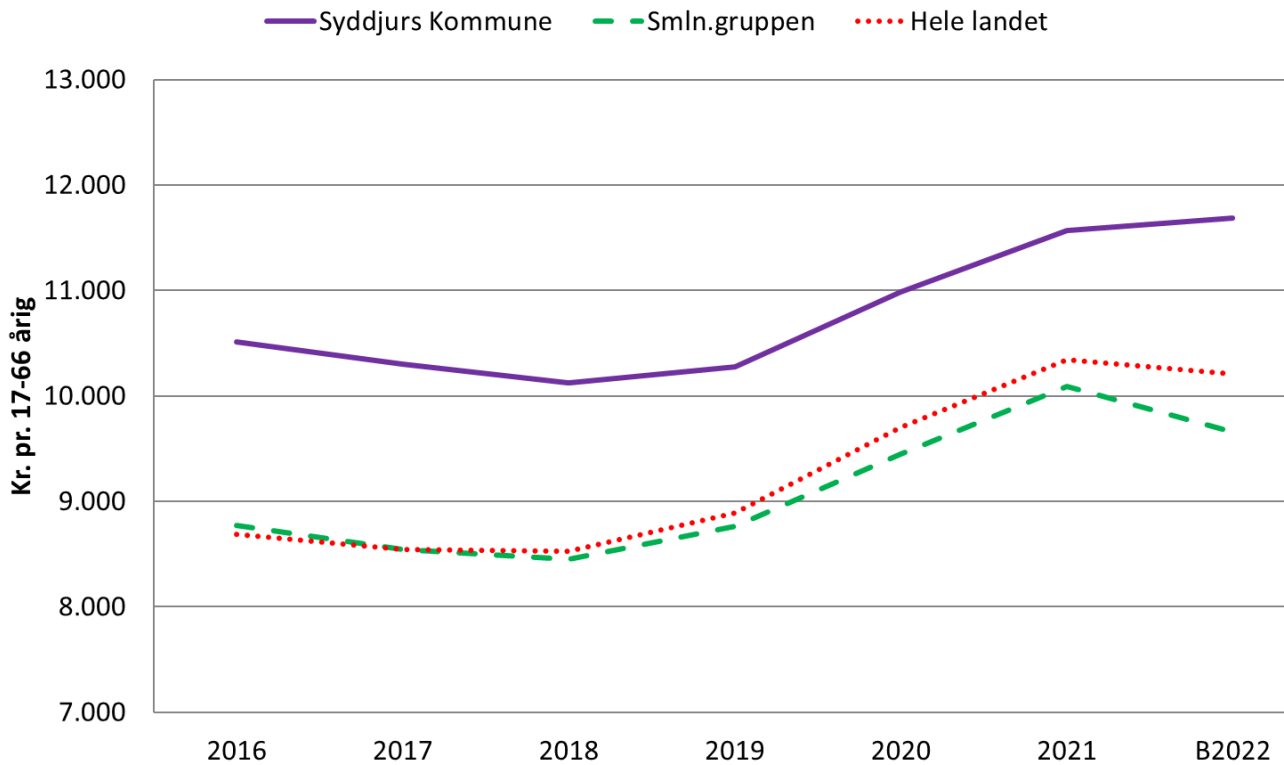

Udgifter til førtidspension og sygedagpenge pr. 17-66 årig i faste priser

Udgifter på arbejdsmarkedsområdet inkl. revalidering pr. 17-66 årig i faste priser

